



MAGDALENA

ABBAKANOWICZ

rzeźba / sculpture

BOSZ

Królowa, pomarańczowy z czarnym, 1970–1980, sisal, 335 × 282 cm, kolekcja Galerii Starmach |
Queen, Orange with Black, 1970–1980, sisal, 335 × 282 cm, Starmach Gallery collection



MARJAŁENA

ABAKANOWICZ

RZEŹBA / SCULPTURE

BOSZ

Magdalena Abakanowicz jest jedną z najciekawszych i najbardziej oryginalnych polskich artystek. W ciągu kolejnych lat swojej twórczości z ogromną odwagą i rozmachem odkrywała dla siebie nowe obszary działalności, nowe techniki i tematy. Wprowadziła do polskiej sztuki zupełnie nowatorskie spojrzenie na tkaninę artystyczną oraz rzeźbę. Twórczość Magdaleny Abakanowicz łączy w sobie szacunek dla przyrody, fascynację biologicznością człowieka i światem zwierząt.

Artystka urodziła się 20 czerwca 1930 roku w Falentach pod Warszawą. Dzieciństwo upłynęło jej na obcowaniu z naturą i kreatywnych zabawach, które uwarściły ją na sztukę. Ten sielankowy krajobraz został zniszczony przez wybuch drugiej wojny światowej.

W 1954 roku ukończyła studia na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Początkowo tworzyła obrazy, szybko jednak jej zainteresowania ewoluowały w stronę tkaniny artystycznej, a następnie miękkich rzeźb z tkaniny, zwanych abakanami. Abakany okazały się przełomowe. Około 1970 roku w świat abakanów wkroczyła gruba, żeglarska lina okrętowa, która pojawiła się w pracach w formie zwójów czy węzłów. Rzeźby z użyciem liny pozwoliły artystce na stopniowe i płynne przejście od abakanów do jutowych rzeźb przedstawiających zwielokrotnione figury, kadłuby ciała ludzkiego bez głów i często bez rąk. Liny, sznury, nici były fragmentem ogromnych abakanów, a równocześnie stawały się rzeźbą – instalacją.

W latach 70. powstawały różne cykle prac, w tym grupy humanoidalnych rzeźb w zwielokrotnionych cyklach jak: *Głowy* (1973), *Plecy* (1976) czy *Embriologia* (1978), które artystka pierwszy raz pokazała na Biennale w Wenecji w 1980 roku. Serie te Abakanowicz tworzyła nieomal równolegle, a ich liczba rosła w szybkim tempie. Prace wykonywała z naturalnych materiałów, takich jak płótna workowe czy plecione liny uszyte żywicą.

Kolejna radykalna zmiana w twórczości miała miejsce po 1985 roku. Wtedy to Abakanowicz zaczęła odlewać figury w brązie. Brąz zapewnił jej pracom trwałość, której nie miały obiekty powstające przy użyciu naturalnych materiałów, takich jak płótno workowe. Przejście na odlewy w brązie sprawiło również, że artystka zaczęła myśleć o rzeźbie w inny sposób. Rozpoczęła tworzenie monumentalnych realizacji artystycznych w otwartej przestrzeni. W 1985 roku powstało *Katharsis* – trzydzieści trzy ogromne figury bez głów, przypominające swą formą wydrążone pnie drzew, odlane w brązie, umieszczone w otwartej przestrzeni wzgórza Spazi d'Arte niedaleko Pistoii we Włoszech. W 1987 roku w Muzeum Izraela w Jerozolimie Abakanowicz wykonała potężną kamienną kompozycję *Negev* – siedem ogromnych kół wyciętych z białych skalnych bloków. W kolejnych latach Abakanowicz stworzyła: *Przestrzeń smoka* (1988) w Parku Olimpijskim w Seulu, *Sarkofagi w szklanych domach* (1983–1989) w Storm King Art Center w Nowym Yorku, *Przestrzeń umilkłych istnień* z cyklu *Zastygłe* (1992–1993) – instalację umieszczoną na wzgórzu w Hiroszimie, *Przestrzeń nieznanego wzrostu* (1998) w Europos Parkas obok Wilna, zespół rzeźb *Nierozpoznani* (2001–2002) w Parku Cytadela w Poznaniu, *Przestrzeń kamienia* w Grounds for Sculpture w Hamilton, New Jersey (2002) oraz projekt *Agora* (2006) w Chicago.

W tym samym czasie Abakanowicz tworzyła jednostkowe dzieła oraz serie obiektów, dla których odkrywała nowe materiały i środki wyrazu. Około 1987 roku rozpoczęła prace nad cyklem *Gry wojenne*, w których to surowy pień drzewa odgrywał kluczową rolę. Równolegle powstawały też *Tłumy i Hurmy* zarówno wykonywane z płótna workowego, jak i odlewane w brązie, oraz zwierzęce formy, jak rzeźby *Głowy zwierząt kopytnych* z cyklu *Inkarnacje*.

Magdalena Abakanowicz zmarła w 2017 roku w Warszawie. Artystka do końca życia bardzo dbała o swój wizerunek artystyczny. Była gwiazdą sztuki rozpoznawalną na całym świecie.

Magdalena Abakanowicz is one of the most fascinating and ingenious Polish female artists. During the course of her career, she discovered new fields of activity, new techniques and subjects for herself with great courage and panache. She introduced a completely innovative approach to artistic fabric and sculpture in Polish art. Magdalena Abakanowicz's art combines respect for nature with passion for human biology and the animal world.

The artist was born on 20 June 1930 in Falenty near Warsaw. As a child, she spent a lot of time communing with nature and doing creative activities, which imbued her with sensitivity to art. This idyllic landscape was shattered by the outbreak of the Second World War.

In 1954, she graduated from the Academy of Fine Arts in Warsaw. At the outset, she created paintings, but soon her interest shifted towards artistic fabrics, and then soft fabric sculptures called Abakans. They turned out to be ground-breaking.

Around 1970, thick marine rope was added to the Abakan realm, which appeared in the works in the form of coils and knots. Rope-based sculptures enabled the artist to gradually and smoothly transition from Abakans to jute sculptures presenting multiplied figures, human body shapes with no head and often no arms. Lines, ropes, and threads were fragments of larger Abakans, and at the same time sculptures on their own – installations.

In the 1970s, entire series of works were created, including groups of humanoid sculptures in multiplied cycles, such as: *Heads* (1973), *Backs* (1976), and *Embryology* (1978), which the artist exhibited for the first time at the Venice Biennale in 1980. Abakanowicz worked on those series almost simultaneously, and their numbers grew rapidly. She made them from natural materials, such as sackcloth or braided ropes reinforced with resin.

Another extreme change in her art took place after 1985. At that time, Abakanowicz began to cast bronze figures. Bronze provided her works with durability, which could not be said about the natural materials of her previous works, such as sackcloth. The transition to cast bronze also changed the artist's perception of sculpture. She started to create monumental artistic projects in open spaces. In 1985, she made *Catharsis* – thirty-three huge headless figures resembling hollowed tree trunks, cast in bronze, placed in the open space of the Spazi d'Arte hill near Pistoia, Italy. In 1987, in the Israel Museum in Jerusalem, Abakanowicz produced a giant stone composition *Negev* – seven large circles cut out from white stone blocks. In the following years, Abakanowicz created: *Space of Dragon* (1988) in the Seoul Olympic Park, *Sarcophagi in Glass Houses* (1983–1989) in the Storm King Art Center in New York, *Space of Becalmed Beings* in the *Backs* series (1992–1993) – an installation on the hill in Hiroshima, *Space of Unknown Growth* (1998) in the Europos Parkas near Vilnius, the group of sculptures *Unrecognised* (2001–2002) in the Cytadela Park in Poznań, *Space of Stone* in the Grounds for Sculpture in Hamilton, New Jersey (2002), and the *Agora* project (2006) in Chicago.

Meanwhile, she also created individual works and series of objects, for which she discovered new materials and means of expression. Around 1987, she commenced works on the *War Games* series, in which an untreated tree trunk played a key role. At the same time, there were also *Crowds/Hurmas*, both made of sackcloth and cast in bronze, as well as animal forms, such as *Hoofed Mammals Heads* in the *Incarnations* series.

Magdalena Abakanowicz died in 2017 in Warsaw. The artist paid great attention to her artistic image until the end of her life. She was an artistic star recognised all over the world.

Artystka z Czerwonym abakanem, 1969, sisal, 405 x 400 x 382 cm |
The artist with the Red Abakan, 1969, sisal, 405 x 400 x 382 cm



Magdalena Abakanowicz i Abakan okrągły, 1967, sisal, 340 x 150 x 100 cm |
Magdalena Abakanowicz and the Round Abakan, 1967, sisal, 340 x 150 x 100 cm





Przestrzeń umilkłych istnień, 1992–1993, brąz, 40 postaci, każda ok. 84 × 61 × 74 cm, Hiroshima City Museum of Contemporary Art, Hiroszima, Japonia | Space of Becalmed Beings, 1992–1993, bronze, 40 figures, each ca. 84 × 61 × 74 cm, Hiroshima City Museum of Contemporary Art, Hiroshima, Japan





Hurma, 1994–1995, płótno workowe, żywica, 215 postaci, od ok. 100 × 25 × 20 cm do 150 × 65 × 35 cm, wystawa w Galerii Starmach, Kraków 1998 | *Hurma*, 1994–1995, burlap, resin, 215 figures, from ca. 100 × 25 × 20 cm to 150 × 65 × 35 cm, exhibition in the Starmach Gallery, Kraków 1998





Artumab z cyklu *Głowy zwierząt kopytnych*, 1990, brąz, 170 × 65 × 29 cm, kolekcja prywatna |
Artumab from the Hoofed Mammals Heads series, 1990, bronze, 170 × 65 × 29 cm, private collection

Z cyklu *Głowy zwierząt kopytnych*, 1990, brąz, 160 × 62 × 26 cm, 170 × 65 × 28 cm, 154 × 63 × 30 cm, 145 × 13 × 48 cm, kolekcja prywatna |
From the *Hoofed Mammals Heads* series, 1990, bronze, 160 × 62 × 26 cm, 170 × 65 × 29 cm, 154 × 63 × 30 cm, 145 × 13 × 48 cm, private collection



Magdalena Abakanowicz (1930–2017)

Magdalena Abakanowicz (1930–2017)

to najbardziej rozpoznawalna polska

is the most recognisable Polish female

artystka na świecie. Stworzyła uni-

artist in the world. She created unique

katowe rzeźby i przestrzenne tkani-

sculptures and spatial textiles called

ny zwane abakanami. Wprowadziła

Abakans. She introduced a completely

do polskiej sztuki zupełnie nowator-

innovative approach to artistic fabric

skie spojrzenie na tkaninę artystycz-

and sculpture into Polish art. Her

ną i rzeźbę. Jej monumentalne ple-

monumental outdoor compositions

nerowe kompozycje podziwiać można

can be viewed in various places around

w wielu zakątkach świata. Abakano-

the globe. Abakanowicz developed an

wicz wypracowała charakterystyczny

unmistakable sculpting style, which

styl, który zapewnił jej twórczości

earned her a special place in the

rzeźbiarskiej wyjątkowe miejsce

history of art.

w historii sztuki.

